

Internetconsultatie - Reactie op Advieskader Inspectie Nieuwe Scholen VBS

Datum: 15 september 2020

Algemeen

Het is goed dat er een advieskader is ontwikkeld ter beoordeling van nieuwe scholen.

In het publieke domein zou een kwalitatieve beoordeling van nieuwe aanbieders de norm moeten zijn. Het gaat immers om (kwetsbare) burgers en de inzet van publieke middelen.

VBS blijft van mening dat het – twee jaar voordat de school werkelijk van start kan gaan – beoordelen op zes deugdelijkheidseisen die allemaal voldoende moeten scoren voor een positief advies, geen recht doet aan het ondernemende, lerende en ontwikkelende vermogen van een nieuwe organisatie. Twee jaar voor een eventuele live-gang kan niet worden verwacht dat alle onderliggende zaken al volledig uitgedacht en uitontwikkeld zijn.

Hoofdstuk 3: Het advieskader

D1 : Inhoud van het onderwijs

Basisonderwijs: waarom een ‘breed’ aanbod – is het voldoen aan de kerndoelen en referentieniveaus niet voldoende? Detail: Waarom moet er samenhang worden aangetoond tussen vakgebieden?

Voortgezet onderwijs: ook hier het woord ‘breed’, lijkt onnodig.

Aanvullende vraag;

Het behalen van de kerndoelen kan gezien worden als een minimum vereiste.

In hoeverre is de Onderwijsinspectie geïnteresseerd in aanvullend onderwijsaanbod als dit juist integraal onderdeel uitmaakt van het concept van het nieuwe schoolinitiatief? (Zoals lessen in levenshouding, yoga, dans, muziek, mediawijsheid, project onderwijs.)

En zo ja, in hoeverre kan dit aanvullende onderwijs aanbod het uiteindelijke advies beïnvloeden?

D2: Zicht op ontwikkeling van de leerlingen

In de tekst staat “..de initiatiefnemer beschrijft op welke wijze de school kennis en vaardigheden van leerlingen gaat volgen (op het niveau van het individu, van de groep en van de school)....”

Deze stellingname lijkt gebaseerd op de aanname dat een schoolorganisatie bestaat uit jaarklassen met een gestandaardiseerde lesmethode en een gemiddeld kind, groep en school. Diverse studies tonen aan dat dit een ‘verouderd systeem’ betreft en in het heden niet leidt tot zelfstandige, autonome en/of gelukkige leraren en kinderen.

Advies: Verplicht is een leerlingvolgsysteem per kind. Dit zou centraal moeten staan. Overige verplichtingen voegen kwalitatief niets toe en zijn slechts als zand in de motor van het leergierige kind en de gemotiveerde leerkracht.

D3: Voorzieningen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte

In de tekst staat: "...De initiatiefnemer maakt duidelijk op de hoogte te zijn van de eisen die binnen het samenwerkingsverband(en) worden gesteld..."

Waarom is het nodig om te beschrijven wat de school aan voorzieningen kan bieden in aanvulling op het basisondersteuningsniveau zoals door het samenwerkingsverband aangegeven? (En wat is de consequentie als een school ervoor kiest om geen aanvullende voorzieningen te treffen?)

Uit de praktijk blijkt dat bestaande scholen en hun besturen vaak allerlei problemen opwerpen om de start van een nieuwe school te bemoeilijken en na de start tegen te werken. Dezelfde scholen en besturen maken deel uit van het samenwerkingsverband. In hoeverre is de informatie van het samenwerkingsverband openbaar en hoe gaat de Inspectie hiermee om?

D6: Vormgeving van de bestuursstructuur

Deze inhoud lijkt beperkter dan uit de verslagen en amendementen van de behandeling in de Tweede Kamer en Eerste Kamer valt op te maken. Zo ontbreekt de beoordeling van;

- o Integriteit bestuur (VOG verplichting)
- o Kwaliteit bestuur (Bestuur van een eerdere school met het oordeel 'zeer zwak' en 'zwak' mag geen nieuwe school starten, zodat het de aandacht kan richten op de kwaliteitsverbetering van de bestaande school)

Ook hier dient weer twee jaar vooruit gedacht te worden voor wat betreft bestuursstructuur en managementstatuut. Een initiatief heeft in het begin van het proces van schoolstichting andere kenmerken/structuren nodig dan in de fase van start van de school, met andere woorden is er ruimte in fasering van de bestuursstructuur?

Overige elementen van kwaliteit

OE2. Veiligheid op school

Mag men zelf ook een instrument ontwikkelen? Immers bij een nieuw concept kan ook een nieuw instrument beter passen dan bestaande instrumenten.

OE3. Kansen voor kinderen

De aanvrager is hier sterk afhankelijk van andere partijen, zie ook het gestelde onder D3.

OE6. Bedrijfsvoering

Uit de analyse van het Ministerie van de huidige wet- en regelgeving blijkt dat voor pas gestarte scholen de huisvesting het grootste probleem is. Initiatiefnemers kunnen daar wel ideeën over hebben maar zijn gewoon afhankelijk van de betreffende gemeente. In de huidige praktijk blijkt dat veel initiatieven in de eerste 5 jaar 2 á 3 keer moeten verhuizen.

Hoofdstuk 4 Normering en oordeelsvorming

4.2 Oordeelsvorming – waarom geen mogelijkheid tot herstel van een inhoudelijk gebrek? Waarom zo'n korte hersteltermijn?

4.3 Expertoordeel – welke derden worden zoal gebruikt ter informatie? Worden vragen die tijdens het gesprek met de Inspectie worden gesteld vooraf beschikbaar gesteld? Kan een initiatief om een andere inspecteur vragen? Hoeveel inspecteurs zijn er bij een beoordeling

betrokken? Indien de aanvrager het niet eens is met het advies is er dan een beroepsmogelijkheid?

Over VBS

VBS is een vereniging van algemeen bijzondere scholen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Rond de honderdtachtig schoolbesturen met zo'n driehonderdvijftig scholen – met een kleine honderdduizend leerlingen – zijn lid van VBS. Veel van onze leden zijn kleinere schoolbesturen en scholen met een eigen (pedagogische) identiteit.

VBS komt op voor de vrijheid van onderwijs: het recht van ouders om kinderen te laten onderwijzen op een manier die past bij hun opvattingen. De diversiteit in onze samenleving en het gegeven dat ieder kind anders is, vragen om scholen met een eigen karakter en visie. Het eigen karakter komt tot stand wanneer ouders en anderen zelf het initiatief nemen om een school te stichten. Dit kan dankzij artikel 23 van de Grondwet, dat het (algemeen) bijzonder onderwijs mogelijk maakt.

VBS staat voor de menselijke maat in het onderwijs, waarbij scholen en schoolbesturen dicht bij ouders en leerlingen staan. Voor haar leden is VBS belangenbehartiger, helpdesk en verbinder. Bij alles wat we doen, handelen we vanuit betrokkenheid en deskundigheid.